

PRIIMTA
AB NASDAQ OMX VILNIUS valdybos posėdyje
2005 m. gegužės 17 d. protokolo Nr. 05-29

su vélesniais pakeitimais, patvirtintais
AB NASDAQ OMX VILNIUS valdybos posėdyje
2006 m. kovo 30 d., protokolo Nr. 06-61;
2008 m. gegužės 19 d., protokolo Nr. 08-52;
2008 m. lapkričio 10 d., protokolo Nr. 08-69;
2009 m. sausio 12 d., protokolo Nr. 09-01;
2009 m. gruodžio 9 d., protokolo Nr. 09-105.
2010 m. sausio 25 d. protokolo Nr. 10-110

PRIIMTA
AB Lietuvos centrinis vertybinių popierių
depozitoriumas valdybos posėdyje
2005 m. gegužės 11 d. protokolo Nr. 11

su vélesniais pakeitimais, patvirtintais
AB Lietuvos centrinis vertybinių popierių
depozitoriumas valdybos posėdyje
2006 m. kovo 22 d., protokolo Nr. 1;
2008 m. gegužės 15 d., protokolo Nr. 3;
2008 m. lapkričio 7 d. protokolo Nr. 5;
2009 m. sausio 6 d., Protokolo Nr. 1;
2009 m. gruodžio 7 d., Protokolo Nr. 6.

ATSISKAITYMŲ UŽ NASDAQ OMX VILNIUS BIRŽOJE SUDARYTUS VERTYBINIŲ POPIERIŲ SANDORIUS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios taisyklės reglamentuoja atsiskaitymų už AB NASDAQ OMX Vilniaus biržoje (toliau – Birža) sudarytus vertybinių popierių sandorius (toliau – sandoriai) tvarką.
2. Visi atsiskaitymai už sandorius vyksta per AB „Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas“ (toliau – Centrinis depozitoriumas) administruojamą Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemą (toliau – Sistema).
3. Centrinis depozitoriumas tvarko ir koordinuoja Sistemos dalyvių atsiskaitymus už sandorius.
4. Atsiskaitymai už sandorius vykdomi vadovaujantis vienalaikiškumo principu.
5. Jei sandoriai sudaromi tarp to paties Sistemos dalyvio (toliau – Dalyvis) klientų arba tarp Dalyvio ir jo klientų, lėšų pervedimai mokėjimo sistemoje nevykdomi.
6. Visi šiose taisyklėse numatyti pranešimai pateikiami per Lietuvos banko Elektroninių dokumentų apsikeitimo sistemą „Litas“ (toliau – EDA Litas sistema), išskyrus atvejus, kai šiose taisyklėse ar kituose teisės aktuose bei sutartyse numatyta kitaip.
7. Visų šiose taisyklėse nurodytų techninio pobūdžio pranešimų ir kitų dokumentų formą ir turinį nustato Centrinis depozitoriumas arba yra naudojami EDA „Litas“ nustatyti dokumentai.
8. Šių taisyklių prasme Dalyviu yra pripažįstami užsienio valstybių centriniai bei tarptautiniai vertybinių popierių depozitoriumai, jei jie yra sudarę atitinkamas sutartis su Centrinium depozitoriumu dėl atsiskaitymų vykdymo.

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SĄVOKOS

9. **Atsiskaitymai** – vertybinių popierių ir lėšų pervedimo iš vienos sąskaitos į kitą veiksmai, kuriais įvykdomi sandorio šalių įsipareigojimai.

10. **Atsiskaitymų judėjimas** – įrašai Centrinio depozitoriumo duomenų bazėse, kuriuos įvykdžius pervedami vertybiniai popieriai tarp Dalyvių bendrųjų vertybinių popierių sąskaitų ir (arba) į mokėjimų sistemas LITAS–RLS ar TARGET2-LIETUVOS BANKAS pateikiami mokėjimo pavedimai atlikti lėšų pervedimą tarp Dalyvių atsiskaitymų sąskaitų, tuo užtikrinant atsiskaitymų vienalaikiškumą.

11. **Atsiskaitymų sąskaitos** – Mokėjimo sistemose Dalyviams atidarytos sąskaitos, kuriose apskaitomos Dalyvių bei jų klientų lėšos.

12. **Centrinės rinkos sandoriai** – Biržoje sudaryti automatinio įvykdymo sandoriai.

13. **Dalyvių saugaus informavimo sritis** (toliau – DSIS) – Centrinio depozitoriumo administruojama interneto tinklalapio nevieša sritis, skirta tik Sistemos dalyviams ir Biržai, pasirašiusiems atitinkamas sutartį su Centrinio depozitoriumu.

14. **LinkGw duomenų bazė** – Estijos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo administruojama duomenų bazė, skirta apsieisti informacija tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos centrinių vertybinių popierių depozitoriumų.

15. **Lėšų saugotojas** – Dalyvis, kuris apskaito (saugo) nuosavas ir klientų lėšas bei kuriam mokėjimo sistemoje atidaryta atsiskaitymų sąskaita.

16. **Nustatyto laiko atsiskaitymai** – atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymas nustatytu laiku Sistemoje bei mokėjimų sistemoje, padengiant grynuosius reikalavimus ir įsipareigojimus, atsiradusius dėl Biržoje sudarytų sandorių. Nustatyto laiko atsiskaitymai taikomi centrinės rinkos, oficialaus pasiūlymo įgyvendinimo, viešo akcijų pardavimo, pirminio viešo akcijų platinimo ar kitokiems Biržos nustatytiems sandoriams.

17. **Nurodymai** - Sistemos Dalyvio elektronine forma per EDA – Litas pateikiami dokumentai. Nurodymu gali būti pripažįstami Dalyvių, Biržos ar trečios šalies pateikti dokumentai, kurių pagrindu Sistemos operatorius atlieka įrašus Dalyvių bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose ir kurių nedraudžia teisės aktai bei šios Taisyklės.

18. **Realaus laiko atskirieji atsiskaitymai** – atsiskaitymų judėjimų vykdymas realiu laiku jų pateikimo eilės tvarka (FIFO principu) Sistemoje bei mokėjimų sistemoje, vykdant Dalyvių reikalavimus ir įsipareigojimus, atsiradusius dėl Biržoje sudarytų sandorių, nemokestinių pervedimų ar už Biržos ribų sudarytų sandorių.

19. **Specialioji (kliringinė) sąskaita** – Centrinio depozitoriumo sąskaita mokėjimo sistemoje, naudojama tvarkant ir koordinuojant Dalyvių atsiskaitymus lėšomis.

20. **Standartinės atsiskaitymų sąlygos** – Biržos nario Biržai raštu (lentelė „Standartinės atsiskaitymų sąlygos“, 1 priedas) pateikta informacija apie jo pasirinktus vertybinių popierių bei lėšų saugotojus, kurie, šiose Taisyklėse nustatyta tvarka patvirtinę atsiskaitymų judėjimus, turės prievolę atsiskaityti už Biržos narių Biržoje sudarytus sandorius.

21. **S Diena** – atsiskaitymų už sandorį diena, kai Centriniam depozitoriume ir mokėjimo sistemoje vykdomi vertybinių popierių ir lėšų pervedimai tarp Dalyvių sąskaitų.

22. **T Diena**– sandorio sudarymo Biržoje diena.

Tekste vartojami terminai „S+n diena“ ir „T+n diena“, kur „n“ reiškia atitinkamą darbo dienų skaičių po „dienos S“ ar „dienos T“ (pvz., „S+3 diena“ reiškia trečią darbo dieną po „S dienos“).

23. **TRAXESS duomenų bazė** - Estijos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo administruojama duomenų bazė, skirta Biržos prekybos rezultatų pateikimui.

24. **Vertybinių popierių saugotojas** – Dalyvis, kuris apskaito (saugo) nuosavus ir klientų vertybinius popierius.

25. **Vienkartinės atsiskaitymų sąlygos** (2 priedas) - tai Biržos nario nurodyta atsiskaitymų informacija SAXESS prekybos sistemos „Clearing Info“ skiltyje esančiuose informaciniuose laukuose „Clearing party“ ir „Clearing account number“ bei INET Nordic prekybos sistemoje esančiuose informaciniuose laukuose „Clearing Firm“ ir Clearing account“. Minėta atsiskaitymų informacija naudojama tikrai atsiskaitant už konkretų Biržoje sudarytą sandorį.

26. Kitos sąvokos vartojamos ta pačia prasme kaip Mokėjimų įstatyme, Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatyme, AB NASDAQ OMX Vilnius Narystės ir prekybos taisyklėse, Centrinio depozitoriumo Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos taisyklėse (toliau – Sistemos taisyklės) bei mokėjimo sistemų LITAS–RLS ir TARGET2-LIETUVOS BANKAS veiklos taisyklėse.

III. SISTEMOS PRANEŠIMAI

27. **„Atsiskaitymų judėjimai, reikalaujantys patvirtinimo“** – informacija apie atsiskaitymo judėjimus, kuriuos Dalyvis, nurodytas kaip atsiskaitymų šalis, turi patvirtinti. Pranešimas formuojamas paėmus Biržos prekybos rezultatus ir pateikiamas Dalyviui DSIS tinklalapyje arba per EDA – Litas sistemą.

28. **„Patvirtinti atsiskaitymų judėjimai“** – informacija apie atsiskaitymų judėjimus, kuriuos Dalyvis patvirtino ir kurių pagrindu Dalyviui atsiranda prievolė atsiskaityti. Šį pranešimą gauna ir Dalyvis, kuriam prievolė priimti vertybinius popierius ar lėšas atsiranda pagal „Standartines atsiskaitymų sąlygas“, nors jis ir nepateikė sutikimo jų priimti. Pranešimas formuojamas dienos pabaigoje ir pateikiamas Dalyviui DSIS tinklalapyje arba per EDA – Litas sistemą.

29. **„Suvestinės atsiskaitymų pozicijos“** - Dalyviams pateikiama informacija apie atsiskaitymų dieną reikalingus sukaupti vertybinius popierius ir lėšas nurodytose sąskaitose.

Pranešimas formuojamas kiekvienos apskaitos dienos pabaigoje ir pateikiamas Dalyviui DSIS tinklalapyje. Atsiskaitymų dienos suvestinės atsiskaitymų pozicijos formuojamos po 51 punkte nurodyto pirminio patvirtinimo laiko., Sistemai apdorojus Dalyvių pateiktus atsiskaitymo sąlygų keitimus ir atsiskaitymo judėjimų patvirtinimus bei Biržos pateiktą informaciją apie atsiskaitymų perkėlimus ir nutraukimus. Atsiskaitymo judėjimai, nepatvirtinti iki pirminio patvirtinimo laiko, nurodyto 51 punkte, nėra įtraukiami į atsiskaitymų dienos pranešimą Suvestinės atsiskaitymų pozicijos.

30. **„Suvestinis operacijų žurnalas“** – informacija apie atliktus įrašus vertybinių popierių sąskaitose. Pranešimas formuojamas realiu laiku ir atsiskaitymų dienos pabaigoje bei pateikiamas DSIS tinklalapyje.

31. **„Detali vertybinių popierių pervedimų suvestinė“** – informacija apie atsiskaitymų dieną įvykdytus ir laukiančius atsiskaitymų bei tą dieną atšauktus, perkeltus ir nutrauktus dėl vertybinių popierių ar lėšų trūkumų atsiskaitymų judėjimus. Pranešimas formuojamas realiu laiku ir atsiskaitymų dienos pabaigoje bei pateikiamas DSIS tinklalapyje.

32. **„Apdorojimo laukiančių operacijų ataskaita“ (EDA Litas pranešimas STMNT, dokumentas STPEND)**, – informacija apie laukiančius atsiskaitymų judėjimus bei tą dieną atšauktus, perkeltus ir nutrauktus dėl vertybinių popierių ar lėšų trūkumų atsiskaitymų

judėjimus. Pranešimas formuojamas atsiskaitymų dienos pabaigoje ir pateikiamas EDA Litas sistemoje.

33. **„Atsiskaitymų judėjimai, reikalaujantys patvirtinimo“ (EDA Litas pranešimas TRANST, dokumentas TRANST)** – informacija apie atsiskaitymų judėjimus, kurie gali būti vykdomi Sistemoje tuo atveju, kai juose nurodyti Dalyviai juos patvirtins tuo pareikšdami savo įsipareigojimą pateikti ir/ar priimti vertybinius popierius ir pateikti ir/ar priimti lėšas. Pranešimas formuojamas Sistemai priėmus prekybos rezultatus iš Biržos ir pateikiamas DSIS tinklalapyje bei EDA Litas sistemoje.

34. **„Išrašas iš vertybinių popierių sąskaitos“ (EDA Litas pranešimas STMNT, dokumentas STTRAN)** – informacija apie atsiskaitymų dieną atliktus įrašus bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose bei šių sąskaitų likučius. Pranešimas formuojamas atsiskaitymų dienos pabaigoje ir pateikiamas DSIS tinklalapyje bei EDA Litas sistemoje.

35. **„Likučiai vertybinių popierių sąskaitose“ (EDA Litas pranešimas STMNT, dokumentas STHOLD)** – informacija apie vertybinių popierių likučius Dalyvio bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose Sistemoje. Pranešimas formuojamas realiu laiku bei pateikiamas DSIS tinklalapyje. Per EDA Litas sistemą šis pranešimas Dalyviui pateikiama pagal jo užklausimą.

36. **„Perkelti ir nutraukti Biržos sandorių atsiskaitymų judėjimai“** – informacija, kurią Centrinis Depozitoriumas pateikia Biržai ir Vertybinių popierių komisijai apie atsiskaitymų judėjimus, kurių vykdymas atsiskaitymų dienos eigoje buvo nukeltas ir jie buvo apskaityti vėlesniu laiku nei numatyta atsiskaitymų sąlygose bei kurie atsiskaitymų dienos pabaigoje buvo perkelti į kitą atsiskaitymų dieną, o taip pat informaciją apie vertybinių popierių ir(ar) lėšų trūkumus, kurie buvo nustatyti atsiskaitymų dienos eigoje. Pranešimas formuojamas atsiskaitymų dienos pabaigoje ir Biržai pateikiamas DSIS tinklalapyje ir elektroniniu paštu. Vertybinių popierių komisijai ši informacija pateikiama raštu.

37. **„Pakeisti atsiskaitymų judėjimai“** – informacija, kurią Centrinis Depozitoriumas pateikia Biržai ir Vertybinių popierių komisijai apie apskaitytus atsiskaitymų judėjimus, kuriuose Dalyviai yra pakeitę nurodytas atsiskaitymų sąlygas. Pranešimas formuojamas atsiskaitymų dienos pabaigoje ir Biržai pateikiamas DSIS tinklalapyje ir elektroniniu paštu. Vertybinių popierių komisijai ši informacija pateikiama elektronine forma.

IV. PREKYBOS REZULTATŲ PATEIKIMAS SISTEMAI, JŲ PARUOŠIMAS ATSISKAITYMAMS

38. Birža kiekvieną darbo dieną iki 16.45 val. suformuoja visus prekybos dienos rezultatus TRAXESS duomenų bazėje. Birža prekybos dienos rezultatus gali baigti formuoti ir po 16.45 val., apie tai raštu informavusi Centrinį depozitoriumą ne vėliau kaip iki 16.30 val.

39. Biržos suformuotuose ir Centriniam depozitoriumui perduodamuose prekybos dienos rezultatuose turi būti nurodyta tiksli ir pakankama informacija apie Dalyvius, kurie Biržoje sudarytų sandorių pagrindu privalės atsiskaityti pateikdami vertybinius popierius bei lėšas. Tuo atveju, jeigu Biržos prekybos dienos rezultatuose nėra nurodyta informacija apie atsiskaityti turinčius Dalyvius arba nustačius, kad tokia informacija nepakankama ar netiksli, Centrinis depozitoriumas atsiskaitymų judėjimų suformavimui ir vykdymui panaudoja Biržos pateiktą informaciją apie Biržos narių pasirinktus Dalyvius, kurie yra nurodyti „Standartinėse atsiskaitymų sąlygose“ (1 priedas).

40. Biržos suformuotuose ir Centriniam depozitoriumui perduotuose prekybos dienos rezultatuose sandorio atsiskaitymų suma yra nurodyta vertybinio popieriaus nominalo valiuta. Centrinis depozitoriumas, formuodamas atsiskaitymo judėjimus, perskaičiuoja rezultatuose nurodytą sandorio atsiskaitymų sumą nominalo valiuta į atsiskaitymų sumą litais, taikydamas sandorio dieną galiojantį Lietuvos banko nustatytą lito ir užsienio valiutos, kuria nominuoti vertybiniai popieriai, santykį. Toks perskaičiavimas atliekamas tik tada, kai Centrinis depozitoriumas neturi susitarimo dėl lėšų pervedimo su mokėjimo sistema, kurioje vykdomi mokėjimai vertybinio popieriaus nominalo valiuta.

Jeigu atsiskaitymo šalys nepageidauja atsiskaityti vertybinio popieriaus nominalo valiuta, atsiskaitymo valiuta gali būti keičiama šių taisyklių V skyriuje nustatyta tvarka, o Centrinis depozitoriumas perskaičiuoja sandorio sumą į litus, taikydamas sandorio dieną galiojantį Lietuvos banko nustatytą lito ir užsienio valiutos, kuria nominuoti vertybiniai popieriai, santykį.

Perskaičiuodamas sandorio atsiskaitymų sumą Centrinis depozitoriumas trupmeninę atsiskaitymų sumos dalį apvalina taikydamas dešimtainės aritmetikos apvalinimo taisyklės.

41. Centrinis depozitoriumas Biržos prekybos rezultatų pagrindu nedelsdamas suformuoja atsiskaitymų judėjimus ir Dalyviams pateikia atnaujinamą pranešimą „Atsiskaitymų judėjimai, reikalaujantys patvirtinimo“.

42. Kai suformuojamas atsiskaitymo judėjimas, kuriame nors viena atsiskaitymų šalis yra Estijos ir (ar) Latvijos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas, Centrinis depozitoriumas padaro atitinkamus įrašus LinkGW duomenų bazėje iki T 17.00 val.

43. Sistema formuoja atsiskaitymų judėjimus atsižvelgdama į tai, ar Biržos narys, pateikdamas pavedimą arba pranešimą apie sudarytą tiesioginį sandorį Biržai, nurodė vienkartinę atsiskaitymų sąlygas (2 priedas). Jei Biržos narys:

43.1. šių sąlygų nenurodė - Sistema į atsiskaitymų judėjimą įrašo Dalyvius (vertybinių popierių ir lėšų saugotojus), nurodytus „*Standartinėse atsiskaitymų sąlygose*“ (1 priedas) pagal prekybos rezultatuose nurodytą savininko kategoriją („Owner Category“).

43.2. nurodė šias sąlygas - Sistema į atsiskaitymų judėjimą įrašo šiose sąlygose (2 priedas) nurodytą Dalyvį (tokiais atvejais vertybinių popierių ir lėšų saugotojas yra vienas ir tas pats Dalyvis).

V. ATSISKAITYMŲ SĄLYGŲ KEITIMAS IR PATVIRTINIMAS

44. Sistemos Dalyviai gali vienašališkai pakeisti sandorio metu nurodytas atsiskaitymų sąlygas iki S dienos 10.00 val. Sistemai pateikdami „Nurodymo atšaukimo arba atsiskaitymo judėjimo sąlygų keitimo pranešimą“ (EDA Litas pranešimas SETCHG, dokumentas SETCHG). Šis nurodymas pateikiamas Sistemai per DSIS tinklalapį ar EDA Litas sistemą.

45. Biržos nariai, kurie nėra Sistemos Dalyviai, nurodymą dėl atsiskaitymų sąlygų pakeitimo turi pateikti Dalyviams, nurodytiems jų sudarytų sandorių atsiskaitymo sąlygose. Tuo atveju, kai Biržoje sudarytų sandorių atsiskaitymo sąlygose nėra nurodyti turintys atsiskaityti Dalyviai, Biržos nariai nurodymą dėl atsiskaitymo sąlygų pakeitimo turi pateikti „Standartinėse atsiskaitymų sąlygose“ nurodytiems Dalyviams.

46. Atsiskaitymų judėjime nurodytas Dalyvis (vertybinių popierių saugotojas) gali keisti tik atsiskaitymų sąlygas, susijusias su vertybiniais popieriais (vertybinių popierių saugojimo vieta, vertybinių popierių saugotojo bendrosios sąskaitos rekvizitai Centriniam depozitoriume, kliento kodas vertybinių popierių saugotojo apskaitoje). Tokiu atveju naujai

nurodytam Dalyviui prievolė atsiskaityti pateikiant vertybinius popierius atsiras tik tuomet, kai jis patvirtins sutikimą atsiskaityti.

47. Atsiskaitymų judėjime nurodytas Dalyvis (lėšų saugotojas) atsiskaitymų sąlygose gali keisti tik atsiskaitymų sąlygas, susijusias su lėšomis (atsiskaitymo valiuta, nurodyti kitą Dalyvį galintį atsiskaityti lėšomis). Tokiu atveju naujai nurodytam Dalyviui prievolė atsiskaityti lėšomis atsiras tik tuomet, kai jis patvirtins sutikimą atsiskaityti.

48. Sistemos Dalyviai, pateikdami „Nurodymą dėl atsiskaitymo valiutos keitimo“ Sistemai iki S dienos 10.00 val., gali pakeisti sandorio metu nurodytą atsiskaitymų valiutą. Šis nurodymas pateikiamas Sistemai per DSIS tinklalapį. Atsiskaitymų valiutos pakeitimas galimas tiktai atsiskaitymo šalių abipusiu sutarimu. Jeigu kita atsiskaitymų šalis nepatvirtina atsiskaitymų valiutos pakeitimo, atsiskaitymai vykdomi sandorio sudarymo metu nurodyta valiuta. Perskaičiuodamas sandorio atsiskaitymų sumą Centrinis depozitoriumas trupmeninę atsiskaitymų sumos dalį apvalina taikydamas dešimtainės aritmetikos apvalinimo taisykles.

49. Dalyviams pakeitus atsiskaitymo valiutą, Sistema pakeičia sandorio sudarymo metu arba atsiskaitymo judėjimo formavimo metu nustatytą atsiskaitymo dieną į kitą artimiausią mokėjimo sistemos darbo dieną, jeigu sandorio sudarymo metu nustatyta atsiskaitymo diena sutampa su mokėjimo sistemos nedarbo diena.

50. Dalyviui pakeitus atsiskaitymų judėjime nurodytas atsiskaitymų sąlygas, ši informacija nedelsiant perduodama naujai nurodytiems Dalyviams, kurie iki Centrinio depozitoriumo nustatyto laiko gali pakeisti atsiskaitymų sąlygas arba patvirtinti atsiskaitymo judėjimą.

51. Sistemos Dalyviai (pateikiantys ir/ar gaunantys vertybinius popierius ir/ar lėšas) visus dieną S apskaitomus atsiskaitymo judėjimus turi patvirtinti iki S dienos 11 val. (pirminis patvirtinimo laikas). Iki minėto termino nepatvirtinti atsiskaitymo judėjimai, suformuoti NASDAQ OMX Vilnius prekybos sistemoje sudarytų centrinės rinkos ir/ar tiesioginių sandorių pagrindu, gali būti patvirtinti iki S dienos 15.45 val.

Atsiskaitymų judėjimo, kuriame bent vienas iš Dalyvių yra Estijos centrinis depozitoriumas arba Latvijos centrinis depozitoriumas, patvirtinimas privalo būti atliktas iki S dienos 11.00 val..

Patvirtinimo termino nukėlimas negali būti taikomas atsiskaitymų judėjimams, suformuotiems NASDAQ OMX Riga ir NASDAQ OMX Tallinn prekybos sistemų sandorių pagrindu.

52. Atsiskaitymo judėjimo patvirtinimas reiškia patvirtinimą atlikusio dalyvio aiškų, besąlyginį ir neatšaukiamą sutikimą atsiskaityti pagal tokį atsiskaitymo judėjimą. Sistema apskaito tik tuos atsiskaitymų judėjimus, kuriuos patvirtino visi juose nurodyti Dalyviai, išskyrus šiose Taisyklėse numatytus atvejus.

53. Jeigu tas pats Dalyvis turi pateikti vertybinius popierius ir gauti lėšas, jo sutikimas pateikti vertybinius popierius tuo pačiu reiškia besąlyginį ir neatšaukiamą sutikimą priimti lėšas, kurios Centrinio depozitoriumo nurodymu bus pervestos į jo atsiskaitymų sąskaitą mokėjimų sistemoje.

54. Jeigu tas pats Dalyvis turi pateikti lėšas ir gauti vertybinius popierius, jo sutikimas pateikti lėšas tuo pačiu reiškia besąlyginį ir neatšaukiamą sutikimą priimti vertybinius popierius, kurie bus pervesti į jo bendrąją vertybinių popierių sąskaitą Sistemoje.

55. Dalyviui, nurodytam Vienkartinėse atsiskaitymo sąlygose, nepatvirtinus atsiskaitymo judėjimo iki terminų ir pagal sąlygas, nurodytas 51 punkte, Centrinis depozitoriumas

atsiskaitymų judėjime šį Dalyvį pakeičia į Dalyvį, nurodytą Standartinėse atsiskaitymų sąlygose.

56. Vertybiniai popieriai į Standartinėse atsiskaitymų sąlygose nurodyto Dalyvio (vertybinių popierių gavėjo) bendrąją vertybinių popierių sąskaitą Sistemoje įrašomi be jo sutikimo, kai yra lėšas turinčio pateikti Dalyvio sutikimas pateikti lėšas.

57. Lėšos į Standartinėse atsiskaitymų sąlygose nurodyto Dalyvio (lėšų gavėjo) atsiskaitymų sąskaitą mokėjimų sistemoje pervedamos be jo sutikimo, kai yra vertybinius popierius turinčio pateikti Dalyvio sutikimas pateikti vertybinius popierius.

58. Jeigu bent vienas atsiskaitymų judėjime nurodytas Dalyvis, kuris privalo patvirtinti tą atsiskaitymų judėjimą, iki nustatyto galutinio termino jo nepatvirtina, Sistema tokį atsiskaitymo judėjimą perkelia į kitą atsiskaitymų dieną.

VI. ATSISKAITYMŲ NUTRAUKIMAS, PERKĖLIMAS IR PAKEITIMAS

59. Atsiskaitymus už Biržoje sudarytus centrinės rinkos ir tiesioginius sandorius Biržos nariai gali nutraukti, išskyrus pirminio viešo akcijų platinimo, viešo akcijų pardavimo ir oficialaus pasiūlymo sandorius.

60. Atsiskaitymus už Biržoje sudarytus tiesioginius sandorius galima perkelti iki S+2 dienos arba pakeisti atsiskaitymų statusą, t.y. atsiskaitymo vykdymui netaikyti VII skyriaus „Atsiskaitymai už tiesioginius sandorius“ nuostatų.

61. Abi sandorio šalys (Biržos nariai), norinčios nutraukti, perkelti ar pakeisti sudaryto sandorio atsiskaitymų statusą, privalo raštu pateikti prašymus Biržai iki S dienos 10 val..

62. Birža iki S dienos 11 val. informuoja Centrinį depozitoriumą apie nutraukiamus ar perkeliamus sandorius ar jų statuso pakeitimą pateikdama pranešimą DSIS tinklalapyje.

63. Centrinis depozitoriumas 62 punkte nurodyto pranešimo pagrindu pakeičia atitinkamo atsiskaitymų judėjimo vykdymo datą, statusą arba nutraukia jo vykdymą.

64. Centrinis depozitoriumas apie Biržos nurodymu pakeistus, perkeltus ar nutrauktus atsiskaitymo judėjimus informuoja Dalyvius (vertybinių popierių ir lėšų saugotojus), turėjusius atsiskaityti pagal šiuos atsiskaitymų judėjimus. Ši informacija pateikiama DSIS tinklalapyje ir per EDA Litas sistemą.

Sandorio šalys, pateikusios prašymą pakeisti atsiskaitymų statusą, privalo užtikrinti, kad atsiskaitymai už Biržoje sudarytus tiesioginius sandorius būtų įvykdyti vadovaujantis šių sandorių sąlygomis ir atsiskaitymo vienalaikiškumo principu Sistemoje ar už Sistemos ribų. Birža turi teisę pareikalauti iš sandorio šalių informacijos, patvirtinančios šio punkto nuostatų vykdymą.

65. S+2 dienos pabaigoje automatiškai nutraukiami tiesioginių sandorių atsiskaitymų judėjimai, kurių nustatytu laiku ir sąlygomis nepatvirtino bent vienas iš Dalyvių, nurodytų atsiskaitymo sąlygose, arba Sistema nustatė vertybinių popierių ar/ir lėšų trūkumą.

66. S+10 dienos pabaigoje nutraukiami centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimai, kurių nustatytu laiku ir sąlygomis nepatvirtino Dalyvis, pateikiantis vertybinius popierius, arba buvo nustatytas vertybinių popierių trūkumas.

67. S+3 dienos pabaigoje nutraukiami centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimai, kurių nustatytu laiku ir sąlygomis nepatvirtino Dalyvis, pateikiantis lėšas, arba buvo nustatytas lėšų trūkumas.

VII. ATSISKAITYMAI UŽ TIESIOGINIUS SANDORIUS

68. Dalinis atsiskaitymas už tiesioginį sandorį negalimas.

69. Atsiskaitymų judėjimas, kuriame bent vienas iš Dalyvių yra Latvijos arba Estijos centrinis depozitoriumas, apskaitomas kartu su centrinės rinkos sandoriais vienu paketu, t.y. taikoma nustatyto laiko atsiskaitymų procedūra. Tokiame atsiskaitymų judėjime dalyvaujantis Dalyvis (turintis pateikti lėšas) privalo užtikrinti, kad jo atsiskaitymų sąskaitoje būtų sukaupta lėšų suma, atitinkanti tiesioginių sandorių (pagal kuriuos jis turi pateikti lėšas) sumą.

70. Dieną S Centrinis depozitoriumas Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku vykdo tiesioginių sandorių atsiskaitymų judėjimus. Šie atsiskaitymų judėjimai įtraukiami į bendrą realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų vykdymo eilę, išskyrus judėjimus, nurodytus 69 punkte.

71. Dalyvis 70 punkte nurodyto proceso metu privalo turėti pakankamai vertybinių popierių bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose Centriniam depozitoriume ir (arba) pakankamai lėšų, skirtų atsiskaityti už tiesioginius sandorius, atsiskaitymų sąskaitoje.

72. Sistema patikrina, ar Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius, bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje yra pakankamai vertybinių popierių, blokuoja atsiskaitymams reikalingą vertybinių popierių kiekį ir pateikia mokėjimo sistemai mokėjimo pavedimą, kuriame nurodo, kiek lėšų iš lėšas pateikiančio Dalyvio atsiskaitymų sąskaitos reikia pervesti kitam Dalyviui (turinčiam gauti lėšas) (toliau – trečios šalies mokėjimo pavedimas).

73. Esant pakankamai lėšų Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje, trečiosios šalies mokėjimo pavedimas mokėjimo sistemoje įvykdomas nedelsiant.

74. Sistema, gavusi pranešimą apie lėšų pervedimą, nedelsdamas perveda vertybinius popierius tarp atitinkamų Dalyvių bendrųjų vertybinių popierių sąskaitų bei nustatytos formos pranešimu informuoja juos apie įvykdytą atsiskaitymų judėjimą.

75. Sistema, įvykdžiusi vieną atsiskaitymų judėjimą, vykdo kitą, esantį vykdymo eilėje.

VIII. PROCEDŪROS, ATLIEKAMOS TIESIOGINIŲ SANDORIŲ ATVEJU, ESANT VERTYBINIŲ POPIERIŲ IR (AR) LĖŠŲ TRŪKUMUI¹

Vertybinių popierių trūkumas

76. Jei, tikrindama Dalyvio bendrąją vertybinių popierių sąskaitą, Sistema nustato vertybinių popierių trūkumą, ji atideda tokio atsiskaitymų judėjimo vykdymą, jį perkeldama į atsiskaitymų judėjimų vykdymo eilę ir pakartotinai vykdydama tokius judėjimus iki jų vykdymo laiko pabaigos.

77. Nustačiusi vertybinių popierių trūkumą, Sistema nedelsdama pateikia abiem atsiskaitymo Dalyviams nustatytą pranešimą, kuriuo informuoja apie vertybinių popierių trūkumą bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje.

78. Jei Sistema, vykdydama laikinai atidėtus atsiskaitymų judėjimus, vėl nustato vertybinių popierių trūkumą, pakartotinai apie tai Dalyviams nepraneša.

---

¹ išskyrus atvejus, kai viena iš atsiskaitymo šalių yra Latvijos ar Estijos centrinis depozitoriumas.

79. Tiesioginių sandorių atsiskaitymų judėjimai, kurių nepavyksta įvykdyti dėl vertybinių popierių trūkumo S dieną, perkeliama į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos. Nepavykus tokių tiesioginių sandorių atsiskaitymų judėjimų įvykdyti S+2 dieną, jų vykdymas yra nutraukiamas.

Lėšų trūkumas

80. Nepavykus mokėjimų sistemoje nedelsiant įvykdyti Sistemos pateikto mokėjimo pavedimo dėl lėšų trūkumo Dalyvio, pateikiančio lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje, jis perkeliamas į pavedimų vykdymo eilę ir pakartotinai vykdomas iki banko dienos pabaigos.

81. Mokėjimo sistemos dienos pabaigoje Centrinis depozitoriumas ir Dalyviai (lėšų mokėtojas ir lėšų gavėjas) gauna mokėjimo sistemų pranešimus apie dėl lėšų trūkumo neįvykdytų mokėjimo pavedimų pašalinimą iš pavedimų vykdymo eilės.

82. Sistema tiesioginių sandorių atsiskaitymų judėjimus, kurių nepavyksta įvykdyti dėl lėšų trūkumo dieną S, perkelia į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki dienos S+2. Nepavykus tokių tiesioginių sandorių atsiskaitymų judėjimų įvykdyti dieną S+2, jų vykdymas yra nutraukiamas.

IX. ATSISKAITYMAI UŽ CENTRINĖS RINKOS SANDORIUS

83. Dalinis atsiskaitymas už centrinės rinkos sandorį negalimas.

84. Atsiskaitymai už sandorius, sudarytus centrinėje rinkoje, vykdomi Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku pagal suvestines pozicijas vienu paketu iš karto, t.y. taikoma nustatyto laiko atsiskaitymų procedūra. Tuo atveju, kai atsiskaitymų judėjimai nebuvo patvirtinti iki S dienos 11.00 val. (pirminis patvirtinimo laikas), o buvo patvirtinti iki S dienos 15.45 val., jų apskaitai yra taikoma realaus laiko atskirų atsiskaitymų procedūra. Vykdamas atsiskaitymų judėjimus, patvirtintus po S dienos 11.00 val., ir nustačius vertybinių popierių ar/ir lėšų trūkumą, yra taikomos procedūros, nurodytos 91 - 98 bei 103-109 punktuose.

85. Dalyviai, patvirtinę atsiskaitymų už centrinės rinkos sandorius judėjimus, iki atsiskaitymų judėjimų vykdymo pradžios turi sukaupti *Suvestinėse atsiskaitymų pozicijose* nurodytą vertybinių popierių kiekį bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose Centriniam depozitoriume ir (arba) lėšas atsiskaitymų sąskaitose mokėjimų sistemose.

86. Sistema, vykdydama centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimus, patikrina, ar pakankamai vertybinių popierių yra Dalyvių, turinčių pateikti vertybinius popierius, bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose bei blokuoja atsiskaitymams reikalingų vertybinių popierių kiekį ir mokėjimo sistemai pateikia mokėjimo nurodymų paketą, kuriame nurodo, kiek lėšų reikia pervesti iš Dalyvių, turinčių pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitų į specialiąją sąskaitą, o iš jos – į Dalyvių, turinčių gauti lėšas, atsiskaitymų sąskaitas.

87. Mokėjimo nurodymų paketas mokėjimo sistemoje įvykdomas nedelsiant tik tuo atveju, jei visų Dalyvių, turinčių pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitose pakanka lėšų.

88. Sistema, gavusi pranešimą iš mokėjimo sistemos apie lėšų pervedimus, nedelsiant atlieka vertybinių popierių pervedimus tarp Dalyvių bendrųjų vertybinių popierių sąskaitų bei nustatytu pranešimu informuoja Dalyvius apie įvykdytus atsiskaitymų judėjimus.

X. PROCEDŪROS, ATLIEKAMOS CENTRINĖS RINKOS SANDORIŲ ATVEJU, ESANT VERTYBINIŲ POPIERIŲ IR (AR) LĖŠŲ TRŪKUMUI²

Vertybinių popierių trūkumas

89. Jei, vykdant 86 punkte nurodytus veiksmus, bent vieno Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius (tame tarpe Latvijos ir Estijos centrinių depozitoriumų), bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje nustatomas vertybinių popierių trūkumas, Sistema sustabdo visus centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimus ir, siekdamas, kad kuo mažiau nukentėtų atsiskaitymai, parenka nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus bei perskaičiuoja kiekvieno Dalyvio suvestines atsiskaitymų vertybinių popierių ir lėšų pozicijas (tokiu atveju dalyvių suvestinės atsiskaitymų pozicijos vertybiniais popieriais negali viršyti parduotų vertybinių popierių kiekio, jeigu šių vertybinių popierių yra sąskaitoje).

90. Atlikęs 89 punkte nurodytus veiksmus, Sistema Dalyvių apie tai neinformuoja. Latvijos ir Estijos centriniai depozitoriumai informuojami apie parinktus, su jais susijusius nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus. Jie nedelsiant turi pranešti, ar pašalinus iš S dienos atsiskaitymo proceso nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus bus galima apskaityti kitus jų patvirtintus atsiskaitymų judėjimus. Toliau atsiskaitymai vykdomi 86 - 88 punktuose nustatyta tvarka.

91. Centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimus, S dieną neįvykdytus dėl vertybinių popierių trūkumo, Sistema perkelia į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+10 dienos imtinai.

92. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau, kaip S+4 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį, bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje būtų vertybinių popierių kiekis, reikiamas atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamą atsiskaitymų judėjimą (jei tokio nebuvo patvirtinęs anksčiau).

93. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+4 dienos sukaupė trūkstamus vertybinius popierius taip, kaip tai nurodyta 92 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus IX skyriuje nustatyta tvarka.

94. Jei S+4 dieną, vykdant 86 punkte nurodytus veiksmus, pakartotinai nustatomas vertybinių popierių trūkumas, arba Dalyvis nepatvirtino atitinkamo atsiskaitymo judėjimo, Centrinis depozitoriumas apie tai informuoja Biržą. Tokiu atveju, Birža turi rinkos sąlygomis nupirkti reikiamus vertybinius popierius Biržos nario, dėl kurio veikslių kilo vertybinių popierių trūkumas, vardu ir Garantinio fondo lėšomis. Teikdama pavedimą, Birža vienkartinėse atsiskaitymų sąlygose nurodo, kad įsigyti vertybiniai popieriai bus apskaitomi asmeninėje Biržos Garantinio fondo sąskaitoje Centriniam depozitoriume. Birža raštu informuoja Sistemą apie tokį sandorį. Tokio rašto pagrindu Sistema patvirtina sukurtą atsiskaitymų judėjimą ir apskaito jį. Pavedimas turi būti teikiamas taip, kad vertybiniai popieriai minėtoje sąskaitoje atsirastu iki S+9 dienos Sistemos tvarkaraštyje nurodytos atsiskaitymo judėjimų vykdymo pradžios.

95. Informacija apie sandorį, kuriuo Birža nupirko reikiamus vertybinius popierius, perduodama Sistemai 38 punkte nurodyta tvarka.

---

² Įskaitant atvejus, kai viena iš atsiskaitymo pagal tiesioginį sandorį šalių yra Latvijos ar Estijos centriniai depozitoriumai.

96. Po to, kai į Centrinio depozitoriumo tvarkomą asmeninę Biržos Garantinio fondo sąskaitą pervedami reikiami vertybiniai popieriai, Sistema pakeičia atitinkamą atsiskaitymų judėjimą (kuris buvo nepatvirtintas ar pagal kurį buvo vertybinių popierių trūkumas), jame vertybinius popierius pateikiančia ir lėšas gaunančia šalimi nurodydamas Centrinį depozitoriumą. Tokiu būdu užbaigiamas atsiskaitymas pagal atitinkamą centrinės rinkos sandorio atsiskaitymų judėjimą, kuris turėjo būti apskaitytas S dieną.

97. Gautos lėšos pervedamos į Biržos nurodytą Garantinio fondo sąskaitą.

98. Jei 94 punkte nustatyta tvarka Birža nenuperka reikiamo vertybinių popierių kiekio, S+10 dieną Sistema nutraukia tokių centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimų vykdymą.

Lėšų trūkumas

99. Tuo atveju, kai mokėjimo sistema nustato lėšų trūkumą bent vieno iš atsiskaitymuose dalyvaujančių Dalyvių atsiskaitymų sąskaitoje, Sistema gauna mokėjimo sistemos pranešimą apie Dalyvių atsiskaitymų sąskaitose blokuotas lėšas (jei Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje nėra pakankamai lėšų mokėjimui įvykdyti - blokuojamas esamas lėšų likutis).

100. Sistema, gavusi 99 punkte nurodytą pranešimą, nedelsdamas sustabdo Dalyvių, kuriems pritrūko lėšų, atsiskaitymų judėjimus ir, siekdamas, kad kuo mažiau nukentėtų atsiskaitymai, parenka nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus ir perskaičiuoja kiekvieno Dalyvio suvestines atsiskaitymų pozicijas vertybiniais popieriais ir lėšoms (toku atveju Dalyvio suvestinės atsiskaitymų pozicijos vertybiniais popieriais negali viršyti pirktų vertybinių popierių kiekio, o lėšoms – negali viršyti Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje užblokuotos sumos).

101. Atlikęs 100 punkte nurodytus veiksmus, Sistema Dalyvių apie tai neinformuoja. Latvijos ir Estijos centriniai depozitoriumai informuojami apie parinktus su jais susijusius nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus. Po to Sistema pakartotinai suformuoja ir pateikia mokėjimo sistemai mokėjimų nurodymų paketą, kuriame nurodo, kiek lėšų reikia pervesti iš Dalyvių (turinčių pateikti lėšas) atsiskaitymų sąskaitų į specialiąją Centrinio depozitoriumo sąskaitą mokėjimo sistemoje, o iš jos – į kitų Dalyvių atsiskaitymų sąskaitas.

102. Toliau atsiskaitymai vykdomi 86 - 88 punktuose nustatyta tvarka.

103. Centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimus, neįvykdytus dėl lėšų trūkumo S dieną, Sistema perkelia į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+3 dienos imtinai.

104. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau, kaip S+1 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį, atsiskaitymų sąskaitoje mokėjimo sistemoje būtų lėšų kiekis, reikiamas atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamą atsiskaitymų judėjimą (jei tokio nebuvo patvirtinęs anksčiau).

105. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis S+1 dieną sukaupė trūkstamas lėšas taip, kaip tai nurodyta 104 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus IX skyriuje nustatyta tvarka.

106. Sistema, S+1 dieną vykdydama centrinės rinkos atsiskaitymų judėjimus ir nustačiusi, kad Dalyvis nepatvirtino atitinkamo atsiskaitymo judėjimo, arba gavusi mokėjimų sistemos pranešimą, kad Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje vėl trūksta lėšų atsiskaitymų judėjimams, nurodytiems 103 punkte, pasibaigus apskaitos dienai informuoja Biržą. Tokiu atveju Birža privalo pervesti reikiamą Garantinio fondo lėšų kiekį į Centrinio depozitoriumo nurodytą

sąskaitą iki S+3 dienos Sistemos tvarkaraštyje nurodytos atsiskaitymo judėjimų vykdymo pradžios.

107. Po to, kai Birža į Centrinio depozitoriumo tvarkomą Biržos Garantinio fondo sąskaitą perveda reikiamą kiekį Garantinio fondo lėšų, Sistema pakeičia atitinkamą atsiskaitymų judėjimą (kuris buvo nepatvirtintas ar pagal kurį buvo lėšų trūkumas), jame lėšas pateikiančia ir vertybinius popierius gaunančia šalimi nuroydamas Centrinį depozitoriumą. Tokiu būdu užbaigiamas atsiskaitymas pagal atitinkamą centrinės rinkos sandorio atsiskaitymų judėjimą, kuris turėjo būti apskaitytas S dieną.

108. Gauti vertybiniai popieriai pervedami į Biržos nurodytą asmeninę Garantinio fondo sąskaitą.

109. Jei 106 punkte nustatyta tvarka Birža neperveda reikiamo Garantinio fondo lėšų kiekio, S+3 dieną Sistema nutraukia tokių centrinės rinkos sandorių atsiskaitymų judėjimų vykdymą.

XI. ATSISKAITYMAI UŽ VYRIAUSYBĖS VERTYBINIŲ POPIERIŲ AUKCIONO SANDORIUS

110. Atsižvelgiant į Biržos prekybos sistemoje nurodytą pavedimo platinti Vyriausybės vertybinius popierius numerį bei emisijos ISIN kodą, Sistema apjungia Vyriausybės vertybinių popierių aukciono sandorių atsiskaitymų judėjimus į vienu metu S dieną vykdytiną atsiskaitymų judėjimų paketą bei priskiria jam unikalų numerį. Prie tokio suformuoto atsiskaitymų judėjimų paketo prijungiami S dieną vykdytini Vyriausybės vertybinių popierių išpirkimo atsiskaitymo judėjimai bei Vyriausybės vertybinių popierių atkarpų mokėjimai, tokiu būdu paskaičiuojant dalyvių gautinas/mokėtinas lėšas.

111. Dalinis atsiskaitymas už Vyriausybės vertybinių popierių aukciono metu sudarytą pirkimo ar pardavimo sandorį negalimas.

112. Dalyviai Vyriausybės vertybinių popierių aukciono sandorių atsiskaitymo judėjimus turi patvirtinti V skyriuje nustatyta tvarka.

113. Dalyviai, patvirtinę Vyriausybės vertybinių popierių aukciono sandorių atsiskaitymų judėjimus, iki atsiskaitymų judėjimų vykdymo pradžios turi sukaupti „Suvestinėse atsiskaitymų pozicijose“ nurodytas lėšas atsiskaitymų sąskaitose mokėjimų sistemoje ir (arba) išperkamus Vyriausybės vertybinių popierių kiekius bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose Centriniam depozitoriume.

114. Sistema S dieną Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku apskaito atsiskaitymų judėjimų paketą pagal nustatyto laiko procedūrą, atsižvelgdama į tokiam paketui priskirtą unikalų numerį. Kiekvienas atsiskaitymų judėjimų paketas vykdomas atskira nustatyto laiko atsiskaitymų procedūra.

115. Sistema, vykdydama Vyriausybės vertybinių popierių aukciono sandorių atsiskaitymų judėjimus, patikrina, ar pakankamai vertybinių popierių yra Dalyvių, turinčių pateikti vertybinius popierius (pagal išankstinio išpirkimo sandorius ar vykdant galutinį išpirkimą), bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose bei blokuoja atsiskaitymams reikalingų vertybinių popierių kiekį ir mokėjimo sistemai pateikia mokėjimo nurodymų paketą, kuriame nurodo, kiek lėšų reikia parvesti iš Dalyvių, turinčių pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitų į specialiąją sąskaitą, o iš jos – į Dalyvių, turinčių gauti lėšas atsiskaitymų sąskaitas.

116. Mokėjimo nurodymų paketas mokėjimo sistemoje įvykdomas nedelsiant tik tuo atveju, jei visų Dalyvių, turinčių pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitose pakanka lėšų.

117. Sistema, gavusi pranešimą iš mokėjimo sistemos apie lėšų pervedimus, nedelsiant atlieka vertybinių popierių pervedimus tarp Dalyvių bendrųjų vertybinių popierių sąskaitų bei nustatytu pranešimu informuoja Dalyvius apie įvykdytus atsiskaitymų judėjimus.

XII. PROCEDŪROS, ATLIEKAMOS ATSISKAITYMŲ UŽ VYRIAUSYBĖS VERTYBINIŲ POPIERIŲ AUKCIONO SANDORIUS ATVEJU, ESANT LĖŠŲ TRŪKUMUI³

118. Sistema, prieš pateikdama mokėjimų pavedimų paketą mokėjimų sistemai, nustačiusi trūkumą Dalyvio, atstovaujančio Finansų ministeriją (toliau šiame skirsnyje Finansų ministerija vadinama Emitentu) , atsiskaitymų sąskaitoje mokėjimų sistemoje, pateikia Emitentui reikalavimą iki Sistemos tvarkaraštyje nurodyto laiko sukaupti trūkstamas atsiskaitymams lėšas arba nurodyti, kuriuos atsiskaitymų judėjimus ir lėšų išmokėjimus reikia nukelti į kitą dieną.

119. Emitentui nepateikus nurodymo kuriuos atsiskaitymo judėjimus ir išmokėjimus reikia nukelti į kitą dieną ir Dalyviui, atstovaujančiam Emitentui, nesukauptus reikiamų lėšų, Sistema, atsižvelgdama į 120 punkte išvardintus principus, parenka S dieną nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus ir lėšų išmokėjimus, kurie yra perkeliami į kitą atsiskaitymų dieną ir bus įvykdyti Emitentui pervedus trūkstamas lėšas.

120. Esant lėšų trūkumui Dalyvio, atstovaujančio Emitentą, ir turėjusio atsiskaityti S dieną už išperkamus Vyriausybės vertybinius popierius ir/ar už atkarpas, atsiskaitymų sąskaitoje mokėjimų sistemoje, Sistema minėto Dalyvio sukauptas lėšas paskirsto Dalyviams, turintiems bendrosiose sąskaitose išperkamus Vyriausybės vertybinius popierius ir/ar tokius, kuriems vykdomas atkarpų mokėjimas, pagal žemiau numatytus principus jų pirmumo sekos tvarka:

120.1. išmokamos lėšos, skirtos apmokėti Vyriausybės vertybinių popierių atkarpas.

120.2. išmokamos lėšos, skirtos trumpalaikių (iki vieno metų trukmės imtinai) Vyriausybės vertybinių popierių išpirkimui.

120.3. Išmokamos lėšos, skirtos ilgalaikių Vyriausybės vertybinių popierių išpirkimui.

120.4. Išmokamos lėšos, skirtos anksčiau termino išperkamiems Vyriausybės vertybiniam popieriams

120.5. Išmokos už Vyriausybės vertybinius popierius, apskaitomus Klientų vardu atidarytose bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose vykdomos pirmiau nei už Vyriausybės vertybinius popierius, apskaitomus bendrosiose Dalyvių nuosavų vertybinių popierių sąskaitose, bet atsižvelgus į 120.1, 120.2, 120.3 ir 120.4 punktuose išvardintas sąlygas;

120.6. Trūkstama išmokėti lėšų suma yra proporcingai padalijama tarp visų Dalyvių vienos emisijos vienos rūšies bendrųjų vertybinių popierių sąskaitų, atsižvelgiant į esamą Dalyvio tokios sąskaitos likutį ir atsižvelgus į 120.1, 120.2, 120.3, 120.4 ir 120.5 punktuose išvardintas sąlygas. Išmokėjimo vykdymo užlaikymas pradedamas proporcingai nuo bendrosios sąskaitos, kurioje yra didžiausias vienos emisijos vertybinių popierių likutis, t.y. Dalyviui turinčiam didžiausią likutį bendrojoje sąskaitoje bus neišmokėta didžiausia lėšų suma.

---

³ Įskaitant atvejus, kai viena iš atsiskaitymo pagal tiesioginį sandorį šalių yra Latvijos ar Estijos centriniai depozitoriumai.

121. Esant lėšų trūkumui bent vieno iš atsiskaitymuose dalyvaujančių Dalyvių atsiskaitymų sąskaitoje, Sistema gauna mokėjimo sistemos pranešimą apie Dalyvių atsiskaitymų sąskaitose blokuotas lėšas (jei Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje nėra pakankamai lėšų mokėjimui įvykdyti - blokuojamas esamas lėšų likutis).

122. Sistema, gavusi 121 punkte nurodytą mokėjimo sistemos pranešimą, nedelsiant, atsižvelgdama į 123 punkte išvardintus principus, parenka Sistemos Dalyvių, kuriems pritrūko lėšų, nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus ir perkelia jų vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos, bei perskaičiuoja kiekvieno Dalyvio suvestines atsiskaitymų pozicijas vertybiniais popieriais ir lėšoms (tokiu atveju Dalyvio suvestinės atsiskaitymų pozicijos vertybiniais popieriais negali viršyti pirktų vertybinių popierių kiekio, o lėšoms – negali viršyti Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje užblokuotos sumos).

123. Esant lėšų trūkumui Dalyvio, turėjusio atsiskaityti S dieną už platinimo metu įsigytus skirtingos trukmės Vyriausybės vertybinius popierius, atsiskaitymų sąskaitoje Mokėjimų sistemoje, Sistema nustato vykdymo laukiančių atsiskaitymų judėjimų eiliškumą pagal žemiau numatytus principus jų pirmumo sekos tvarka:

123.1. Trumpiausios trukmės Vyriausybės vertybinių popierių atsiskaitymų judėjimai vykdomi pirmiau, nei ilgesnės trukmės Vyriausybės vertybinių popierių atsiskaitymų judėjimai;

123.2. Klientų vardu sudarytų sandorių pagrindu suformuoti atsiskaitymų judėjimai vykdomi pirmiau, nei atsiskaitymų judėjimai, suformuoti Sistemos dalyvio vardu sudarytų sandorių pagrindu, kai reikia parinkti vykdytinus vienos Vyriausybės vertybinių popierių emisijos atsiskaitymų judėjimus;

123.3. Atsiskaitymų judėjimai vykdomi taikant FIFO principą, bet atsižvelgus į 123.1 ir 123.2 punktuose išvardytus principus.

124. Lėšų trūkumas dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje mokėjimų sistemoje nulemia lėšų trūkumą dalyvio atstovaujančio Emitentą atsiskaitymų sąskaitoje, kai tą pačią S dieną Emitentas vykdo Vyriausybės vertybinių popierių emisijų išpirkimą ir/ar atkarpų apmokėjimą. Sistema, nustačiusi poreikį sukaupti papildomai lėšų atsiskaityti už išperkamus Vyriausybės vertybinius popierius informuoja Emitentą kiek papildomai lėšų jis turi sukaupti, siekiant, kad visi atsiskaitymų pakete likę atsiskaitymų judėjimai būtų įvykdyti. Tolimesni Sistemos veiksmai vykdomi pagal 118, 119 ir 120 punktuose pateiktą tvarką.

125. Emitentui iki Sistemos tvarkaraštyje nurodyto laiko pervedus į lėšas į dalyvio, atstovaujančio Emitentą, atsiskaitymų sąskaitą mokėjimo sistemoje, tolimesni atsiskaitymai vykdomi įprastine tvarka.

126. Sistema Dalyvių neinformuoja apie parinktus nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus ir neišmokomas lėšas. Latvijos ir Estijos centriniai depozitoriumai informuojami apie parinktus su jais susijusius nevykdytinus atsiskaitymų judėjimus. Po to Sistema pakartotinai suformuoja ir pateikia mokėjimo sistemai mokėjimų nurodymų paketą, kuriame nurodo, kiek lėšų reikia pervesti iš Dalyvių (turinčių pateikti lėšas) atsiskaitymų sąskaitų į specialiąją Centrinio depozitoriumo sąskaitą mokėjimo sistemoje, o iš jos – į kitų Dalyvių (turinčių gauti lėšas) atsiskaitymų sąskaitas.

127. Toliau atsiskaitymai vykdomi 113 - 117 punktuose nustatyta tvarka.

128. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau, kaip S+1 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šio Biržos nario aukcione sudarytą Vyriausybės vertybinių popierių pirkimo sandorį, atsiskaitymų sąskaitoje mokėjimo sistemoje būtų sukauptas lėšų kiekis, reikiamas

atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šio Biržos nario sudarytą sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamą atsiskaitymų judėjimą (jei tokio nebuvo patvirtinęs anksčiau).

129. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis S+1 dieną sukaupė trūkstamas lėšas taip, kaip tai nurodyta 128 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus XI skyriuje nustatyta tvarka.

130. Sistema, S+1 dieną, vykdydama Vyriausybės vertybinių popierių aukciono atsiskaitymų judėjimus ir nustačiusi, kad Dalyvis nepatvirtino atitinkamo atsiskaitymo judėjimo, arba gavusi mokėjimų sistemos pranešimą, kad Dalyvio atsiskaitymų sąskaitoje vėl trūksta lėšų atsiskaitymų judėjimams, nurodytiems 122 punkte, pasibaigus apskaitos dienai informuoja Biržą ir Emitentą. Jei S+2 dieną už minėtus atsiskaitymų judėjimus nebuvo atsiskaityta, šie atsiskaitymų judėjimai yra nutraukiami, apie tai informuojant Biržą ir Emitentą.

XIII. ATSISKAITYMAI UŽ PIRMINIO VIEŠO AKCIJŲ PLATINIMO SANDORIUS

131. Dalyvis, atstovaudamas akcijas išleidžiantį emitentą arba veikiantis savo sąskaita, kai jis pats yra emitentas, privalo Centriniam depozitoriume nustatyta tvarka atidaryti numatomų platinti akcijų sąskaitą.

132. Sistema pagal Biržos prekybos sistemoje nurodytą pavedimo platinti akcijas numerį Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių atsiskaitymų judėjimus apjungia į vienu metu vykdytiną atsiskaitymų judėjimų paketą bei priskiria jam unikalų numerį.

133. Dalinis atsiskaitymas už Pirminio viešo akcijų platinimo sandorį negalimas.

134. Birža DSIS tinklalapyje kiekvienam Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketui nurodo minimalų platinamų vertybinių popierių kiekį, už kuriuos atsiskaičius, Pirminis viešas akcijų platinimas laikomas įvykusi.

135. Dalyviai Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių atsiskaitymo judėjimus turi patvirtinti V skyriuje nustatyta tvarka.

136. Dalyviai, patvirtinę Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių atsiskaitymų judėjimus, iki atsiskaitymų judėjimų vykdymo pradžios turi sukaupti „Suvestinėse atsiskaitymų pozicijose“ nurodytą vertybinių popierių kiekį bendrojoje platinamų vertybinių popierių sąskaitoje Centriniam depozitoriume ir (arba) lėšas atsiskaitymų sąskaitose mokėjimo sistemoje.

137. Sistema S dieną Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku apskaito atsiskaitymų judėjimų paketą pagal nustatyto laiko atsiskaitymų procedūrą, atsižvelgiant į tokiam paketui priskirtą unikalų numerį. Kiekvienas atsiskaitymų judėjimų paketas vykdomas atskira nustatyto laiko atsiskaitymų procedūra.

138. Kiekvieno Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių paketo atsiskaitymo judėjimai vykdomi tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

Vertybinių popierių trūkumas

139. Jei, vykdant 86 punkte nurodytus veiksmus, Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius (tame tarpe Latvijos ir Estijos centrinių depozitoriumų), bendrojoje platinamų vertybinių popierių sąskaitoje nustatomas vertybinių popierių trūkumas, Sistema perkelia Pirminio viešo akcijų platinimo atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos.

140. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, bendrojoje platinamų vertybinių popierių sąskaitoje būtų vertybinių popierių kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

141. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos sukaupe trūkstamus vertybinius popierius taip, kaip tai nurodyta 140 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

142. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos nesukaupe trūkstamų vertybinių popierių taip, kaip tai nurodyta 140 punkte, nutraukia Pirminio viešo akcijų platinimo atsiskaitymo judėjimų paketo vykdymą.

Lėšų trūkumas

143. Sistema, gavusi mokėjimo sistemos pranešimą, kad bent vieno iš atsiskaitymuose dalyvaujančių Dalyvių atsiskaitymų sąskaitoje nustatytas lėšų trūkumas, perkelia Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos.

144. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, atsiskaitymų sąskaitoje būtų lėšų kiekis, reikalingas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

145. Jei S+2 dieną vėl nustatomas lėšų trūkumas Dalyvio, turinčio pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje:

145.1. bet dėl to bendras platinamų vertybinių popierių skaičius, už kurį atsiskaityti lėšų pakanka, netampa mažesnis už Biržos nurodytą minimalų platinamų vertybinių popierių skaičių, Sistema nutraukia tokių atsiskaitymų judėjimų vykdymą, o kitus atsiskaitymų judėjimus įvykdo.

145.2. ir dėl to bendras platinamų vertybinių popierių skaičius, už kurį atsiskaityti lėšų pakanka, tampa mažesnis už Biržos nurodytą minimalų platinamų vertybinių popierių skaičių, tokio Pirminio viešo akcijų platinimo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymas yra nutraukiamas.

XIV. ATSISKAITYMAI UŽ VIEŠO AKCIJŲ PARDAVIMO SANDORIUS

146. Centrinis depozitoriumas pagal Biržos prekybos sistemoje nurodytą pardavimo pavedimo numerį Viešo akcijų pardavimo sandorių atsiskaitymų judėjimus apjungia į vienu metu vykdytiną atsiskaitymų judėjimų paketą bei priskiria jam unikalų numerį.

147. Dalinis atsiskaitymas už Viešo akcijų pardavimo sandorį negalimas.

148. Birža DSIS tinklalapyje kiekvienam Viešo akcijų pardavimo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketui nurodo minimalų parduodamų vertybinių popierių kiekį, už kuriuos atsiskaičius, Viešas akcijų pardavimas laikomas įvykusi.

149. Dalyviai Viešo akcijų pardavimo sandorių atsiskaitymo judėjimus turi patvirtinti V skyriuje nustatyta tvarka.

150. Dalyviai, patvirtinę Viešo akcijų pardavimo sandorių atsiskaitymų judėjimus, iki atsiskaitymų judėjimų vykdymo pradžios turi sukaupti „Suvestinėse atsiskaitymų pozicijose“

nurodytus vertybinių popierių kiekius bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose Centriniam depozitoriume ir (arba) lėšas atsiskaitymų sąskaitose mokėjamų sistemoje.

151. Sistema dieną S Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku apskaito atsiskaitymų judėjimų paketą pagal nustatyto laiko atsiskaitymų procedūrą, atsižvelgiant į tokiam paketui priskirtą unikalų numerį. Kiekvienas atsiskaitymų judėjimų paketas vykdomas atskira nustatyto laiko atsiskaitymų procedūra.

152. Kiekvieno Viešo akcijų platinimo sandorių paketo atsiskaitymo judėjimai vykdomi tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

Vertybinių popierių trūkumas

153. Jei, vykdant 86 punkte nurodytus veiksmus, Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius (tame tarpe Latvijos ir Estijos centrinių depozitoriumų), bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje, nustatomas vertybinių popierių trūkumas, Sistema perkelia Viešo akcijų pardavimo atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos.

154. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje būtų vertybinių popierių kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

155. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos sukaupe trūkstamus vertybinius popierius taip, kaip tai nurodyta 154 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

156. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos nesukaupe trūkstamų vertybinių popierių taip, kaip tai nurodyta 154 punkte, nutraukia Viešo akcijų pardavimo atsiskaitymo judėjimų paketo vykdymą.

Lėšų trūkumas

157. Sistema, gavusi mokėjamų sistemos pranešimą, kad bent vieno iš atsiskaitymuose dalyvaujančių Dalyvių atsiskaitymų sąskaitoje nustatytas lėšų trūkumas, perkelia Viešo akcijų pardavimo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos.

158. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, atsiskaitymų sąskaitoje būtų lėšų kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

159. Jei S+2 dieną vėl nustatomas lėšų trūkumas Dalyvio, turinčio pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje:

159.1. bet dėl to bendras parduodamų vertybinių popierių skaičius, už kurį atsiskaityti lėšų pakanka, netampa mažesnis už Biržos nurodytą minimalų parduodamų vertybinių popierių skaičių, Sistema nutraukia tokių atsiskaitymų judėjimų vykdymą, o kitus atsiskaitymų judėjimus įvykdo.

159.2. ir dėl to bendras parduodamų vertybinių popierių skaičius, už kurį atsiskaityti lėšų pakanka, tampa mažesnis už Biržos nurodytą minimalų parduodamų vertybinių popierių skaičių, tokio Viešo akcijų pardavimo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymas yra nutraukiamas.

XV. ATSISKAITYMAI UŽ OFICIALAUS PASIŪLYMO SANDORIUS

160. Centrinis depozitoriumas pagal Biržos prekybos sistemoje nurodytą pavedimo įgyvendinti oficialų pasiūlymą numerį Oficialaus pasiūlymo sandorių atsiskaitymų judėjimus apjungia į vienu metu vykdytiną atsiskaitymų judėjimų paketą bei priskiria jam unikalų numerį.

161. Dalinis atsiskaitymas už Oficialaus pasiūlymo sandorį negalimas.

162. Birža DSIS tinklalapyje T dienos pabaigoje:

162.1. kiekvienam Oficialaus (savanoriško) pasiūlymo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketui nurodo minimalų vertybinių popierių kiekį, už kurių pirkimą atsiskaičius, Oficialus pasiūlymas laikomas įvykusi;

162.2. atsižvelgdama į Oficialaus (savanoriško) pasiūlymo sąlygas gali modifikuoti Sistemos suformuotus Oficialaus pasiūlymo sandorių paketo atsiskaitymo judėjimus bei suformuoti papildomus atsiskaitymo judėjimus ir apjungti juos į vieną atsiskaitymų judėjimų paketą.

163. Dalyviai Oficialaus pasiūlymo sandorių atsiskaitymo judėjimus turi patvirtinti V skyriuje nustatyta tvarka.

164. Dalyviai, patvirtinę atsiskaitymų už Oficialaus pasiūlymo sandorius judėjimus, iki atsiskaitymų judėjimų vykdymo pradžios turi sukaupti „Suvestinėse atsiskaitymų pozicijose“ nurodytus vertybinių popierių kiekius bendrosiose vertybinių popierių sąskaitose Centriniam depozitoriume ir (arba) lėšas atsiskaitymų sąskaitose mokėjimų sistemoje.

165. Sistema S dieną Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku apskaito atsiskaitymų judėjimų paketą pagal nustatyto laiko atsiskaitymų procedūrą, atsižvelgiant į tokiam paketui priskirtą unikalų numerį. Kiekvienas atsiskaitymų judėjimų paketas vykdomas atskira nustatyto laiko atsiskaitymų procedūra.

166. Kiekvieno Oficialaus pasiūlymo sandorių paketo atsiskaitymo judėjimai vykdomi tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

Vertybinių popierių (esančių oficialaus privalomo pasiūlymo objektu) trūkumas

167. Oficialaus privalomo pasiūlymo atveju, esant vertybinių popierių trūkumui, atsiskaitymų judėjimų, pagal kuriuos nustatytas vertybinių popierių trūkumas, vykdymas yra nutraukiamas, o kiti atsiskaitymų judėjimai įvykdomi.

Lėšų trūkumas (Oficialaus privalomo pasiūlymo atveju)

168. Sistema, gavusi mokėjimų sistemos pranešimą, kad Dalyvio, turinčio pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje nustatytas lėšų trūkumas, perkelia Oficialaus pasiūlymo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne vėliau kaip iki S+2 dienos.

169. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, atsiskaitymų sąskaitoje būtų lėšų kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

170. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos sukaupe trūkstamas lėšas taip, kaip tai nurodyta 177 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

171. Jei S+2 dieną vėl nustatomas lėšų trūkumas Dalyvio, turinčio pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje, atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymas yra nutraukiamas.

Vertybinių popierių (esančių oficialaus savanoriško pasiūlymo objektu) trūkumas

172. Jei, vykdant 86 punkte nurodytus veiksmus, Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius (tame tarpe Latvijos ir Estijos centrinių depozitoriumų) bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje nustatomas vertybinių popierių trūkumas, Sistema perkelia Oficialaus pasiūlymo atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos.

173. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje būtų vertybinių popierių kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

174. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos sukaupe trūkstamus vertybinius popierius taip, kaip tai nurodyta 173 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

175. Jei S+2 dieną vėl nustatomas vertybinių popierių trūkumas Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius, bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje:

175.1. bet dėl to bendras perkamų vertybinių popierių skaičius netampa mažesnis už Biržos nurodytą minimalų perkamų vertybinių popierių skaičių, Sistema nutraukia tokių atsiskaitymų judėjimų vykdymą, o kitus atsiskaitymų judėjimus įvykdo.

175.2. ir dėl to bendras perkamų vertybinių popierių skaičius tampa mažesnis už Biržos nurodytą minimalų perkamų vertybinių popierių skaičių, tokio Oficialaus (savanoriško) pasiūlymo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymas yra nutraukiamas.

Lėšų trūkumas (Oficialaus savanoriško pasiūlymo atveju)

176. Sistema, gavusi mokėjimų sistemos pranešimą, kad Dalyvio, turinčio pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje nustatytas lėšų trūkumas, perkelia Oficialaus pasiūlymo sandorių atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne vėliau kaip iki S+2 dienos.

177. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip S+2 dieną Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, atsiskaitymų sąskaitoje būtų lėšų kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

178. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos sukaupe trūkstamas lėšas taip, kaip tai nurodyta 177 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

179. Jei S+2 dieną vėl nustatomas lėšų trūkumas Dalyvio, turinčio pateikti lėšas, atsiskaitymų sąskaitoje, atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymas yra nutraukiamas.

Vertybinių popierių kaip atsiskaitymų priemonės trūkumas (Oficialaus savanoriško pasiūlymo atveju)

180. Šių taisyklių 181 -184 punktai yra taikomi tuomet, kai pagal sudarytus Oficialaus savanoriško pasiūlymo sandorius yra atsiskaitoma kitais vertybiniais popieriais.

181. Jei, vykdant 86 punkte nurodytus veiksmus, Dalyvio, turinčio pateikti vertybinius popierius (tame tarpe Latvijos ir Estijos centrinių depozitoriumų), bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje, nustatomas vertybinių popierių trūkumas, Sistema perkelia atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą į kitą atsiskaitymų dieną, bet ne ilgiau kaip iki S+2 dienos.

182. Biržos narys privalo užtikrinti, kad ne vėliau kaip dieną S+2 Dalyvio, turinčio atsiskaityti už šį sandorį, bendrojoje vertybinių popierių sąskaitoje būtų vertybinių popierių kiekis, reikiamas atsiskaityti už šį sandorį. Dalyvis, turintis atsiskaityti už šį sandorį, privalo Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku patvirtinti atitinkamus atsiskaitymų judėjimus (jei tokių nebuvo patvirtinęs anksčiau).

183. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos sukaupė trūkstamus vertybinius popierius taip, kaip tai nurodyta 182 punkte, toliau vykdo atsiskaitymus tvarka, analogiška nustatytajai 86 - 88 punktuose, Sistemos tvarkaraštyje nurodytu laiku.

184. Sistema, nustačiusi, kad Dalyvis nuo S+1 dienos iki S+2 dienos nesukaupė trūkstamų vertybinių popierių taip, kaip tai nurodyta 182 punkte, nutraukia Oficialaus savanoriško pasiūlymo atsiskaitymų judėjimų paketo vykdymą.

XVI. BAUDOS UŽ TRŪKUMUS IR ATSISKAITYMŲ JUDĖJIMŲ NUTRAUKIMĄ

185. Tuo atveju, kai atsiskaitymų judėjimai dėl vertybinių popierių ir/ar lėšų trūkumo atitinkamose Dalyvio sąskaitose ar dėl to, kad Dalyvis laiku nepatvirtino atsiskaitymų judėjimo, buvo perkelti į kitą atsiskaitymų dieną ar nutraukti, toks Dalyvis Centriniam depozitoriumui pastarojo nustatyta tvarka bei terminais privalo sumokėti baudas.

Standartinės atsiskaitymų sąlygos

1 priedas

Biržos narys _____
(pavadinimas)

NASDAQ OMX VILNIUS nario kodas	Atsiskaitymų vietos centrinis depozitoriumas*	Savininko kategorija (Owner Category)	Vertybinių popierių sąskaitų parametrai				Lėšų saugotojas
			Centrinio depozitoriumo dalyvio kodas (DK)	Veiklos tipas (VT)	Sąskaitos rūšis (SR)	Sąskaitos numeris, priskirtas saugotojo apskaitoje	„Litas-RLS“ sistemoje TARGET2 sistemoje
		Pagrindinė atsiskaitymų sąskaita	Nurodžius atsiskaitymų vietą ECSD, nebūtinai reikia pildyti Nustatyto VP saugotojo laukų				(rašyti keturženklį LCVPD dalyvio kodą)
		Kliento sąskaita (Client owner category)					_____
		Nuosava sąskaita (Own account owner category)					_____
		Rinkos formuotojo sąskaita (Market maker owner category)					_____
		Emitento sąskaita (Issuer holding owner category)					_____

*CSDL- AB „Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas“; LCD - AS Latvijas Centrālais depozitārijs (Latvijos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas); ECSD - AS Eesti Väärtpaberikeskus (Estijos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas).

Vienkartinės atsiskaitymų sąlygos
(Standartinių atsiskaitymų sąlygų keitimas vienam atskiram sandoriui)

2 priedas

NASDAQ OMX biržos narys, norėdamas pakeisti standartinės atsiskaitymų sąlygas (1 priedas) vienam atskiram sandoriui, užpildo atsiskaitymų informacijos laukus SAXESS ir/arba INET Nordic prekybos sistemose, t.y. įveda pavedimą į pavedimų knygą arba praneša Biržai apie sudarytą sandorį nurodydamas atsiskaitymus vykdančių Dalyvių informaciją.

Norint pakeisti Standartinėse atsiskaitymų sąlygose nurodytą informaciją vienam sandoriui SAXESS prekybos sistemoje, reikia įvesti norimą informaciją į „Clearing party“ ir „Clearing account number“ laukus. „Clearing reference“ laukas turi būti neužpildytas. Informacija, įvesta į „Clearing reference“ lauką, yra neapdorojama.

Norint pakeisti Standartinėse atsiskaitymų sąlygose nurodytą informaciją vienam sandoriui INET Nordic prekybos sistemoje, reikia įvesti norimą informaciją į „Clearing Firm“ ir „Clearing Account“ laukus.

„Clearing party“ ir „Clearing Firm“ laukų pildymo tvarka:

- Galima įvesti tikrai keturis simbolius (skaičiai ir raidės);
  - o Pirmoje pozicijoje nurodomas atsiskaitymo sistemai priskirtas raidinis simbolis:
    - „V“ – atsiskaitymų vieta – AB Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas;
    - „R“ – atsiskaitymų vieta – AS Latvijas Centrālais depozitārijs;
    - „T“ – atsiskaitymų vieta - AS Eesti Väärtpaberikeskus;
  - o Antroje-ketvirtoje lauko pozicijose nurodomi atsiskaitymus vykdančio Lietuvos centrinio depozitoriumo dalyvio kodo antras, trečias ir ketvirtas skaitmenys.

„Clearing account number“ ir „Clearing Account“ laukų pildymo tvarka:

- Galima įvesti tikrai dvylika simbolių (skaičiai ir raidės), kurių reikšmė gali skirtis priklausomai nuo to, kokioje Sistemoje bus vykdomi atsiskaitymai;
  - o Pirmoje pozicijoje nurodomas raidinis investuotojo kategorijos kodas:
    - „C“ – Client (Lietuvoje atitinką 11 veiklos tipą ir 02 sąskaitos rūšį),
    - „O“ – Own Account (Lietuvoje atitinką 21 veiklos tipą ir 02 sąskaitos rūšį),
    - „M“ – Market Maker (Lietuvoje atitinką 26 veiklos tipą ir 02 sąskaitos rūšį),
    - „I“ – Issuer Holding (Lietuvoje atitinką 07 veiklos tipą ir 09 arba 10 sąskaitos rūšį);
  - o Antroje – dvyliktoje lauko pozicijose yra nurodomi finansinių priemonių sąskaitos rekvizitai (kliento asmeninės finansinių priemonių sąskaitos numeris, priskirtas vidinėje sąskaitų tvarkytojo apskaitoje).